EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 13. 7. 2026
COM(2026) 362 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

podľa článku 278a Colného kódexu Únie, pokiaľ ide o pokrok dosiahnutý vo vývoji elektronických systémov stanovených v kódexe

{SWD(2026) 180 final}

Obsah

1. Úvod 2
2. Zhrnutie 3
3. Obsah správy 5
4. Zodpovednosť za digitalizáciu podľa CKÚ 6
5. Celkový prehľad pokroku pri zavádzaní elektronických systémov podľa CKÚ 7
5.1 PROJEKTY DOKONČENÉ PRED ROKOM 2025 7
5.2 POKROK PRI REALIZÁCII PROJEKTOV V ROKU 2025 7
5.3 RIZIKÁ A OPATRENIA NA ICH ZMIERNENIE 18

1. ÚVOD

Tento dokument predstavuje výročnú správu za rok 2025 o pokroku v digitalizácii podľa Colného kódexu Únie[1] (ďalej len „CKÚ“) a je **siedmou a poslednou správou** vypracovanou Komisiou v súlade s článkom 278 písm. a) CKÚ o pokroku dosiahnutom vo vývoji elektronických systémov[2].

CKÚ nadobudol účinnosť 1. mája 2016 a po jeho zmene v roku 2019[3] sa v ňom stanovujú lehoty v rokoch 2020, 2022 a 2025 na postupné dokončenie projektov, pokiaľ ide o digitálnu transformáciu a vykonávanie CKÚ. Počas prechodného obdobia sa môžu existujúce elektronické systémy a papierové systémy pri plnení colných formalít používať naďalej (tzv. prechodné ustanovenia), až kým nebudú nové alebo zmodernizované elektronické systémy plánované podľa CKÚ funkčné.

V tejto súvislosti sa pracovný program CKÚ[4] a vykonávacie nariadenie o technických opatreniach pre elektronické systémy[5] (ďalej len „nariadenie IRTA“) majú vykladať spoločne s CKÚ a s delegovanými a vykonávacími aktmi k nemu.

Pracovný program CKÚ je právny nástroj na riadenie postupného a komplexného trojrozmerného procesu prechodu na plne digitálne colné prostredie, pričom sa zohľadňujú vzájomné závislosti medzi systémami a situácia aktuálneho vývoja. Ide o nástroj, ktorý slúži na vedenie zainteresovaných strán v rámci projektov (členských štátov, Komisie, hospodárskych subjektov) smerom k spoločnej a uskutočniteľnej realizácii projektov do 31. decembra 2025, čo je konečný dátum dokončenia digitálnej transformácie. V nariadení IRTA sa vymedzujú technické opatrenia pre každý zo systémov z hľadiska komponentov, zodpovednosti, prístupu k údajom a technickej transformácie.

Táto správa vychádza z pracovného programu CKÚ, ktorý Komisia prijala 15. decembra 2023 ako východiskový bod pre podávanie správ o pokroku. Aspekty programového a projektového riadenia sú vymedzené vo viacročnom strategickom pláne pre colníctvo (ďalej len „VCP-C“). **Správa sa zaoberá pokrokom, ktorý sa dosiahol v priebehu rokov na ceste k plne digitálnemu colnému prostrediu v Európskej únii v roku 2025, ktorý je posledným rokom vykonávania CKÚ**.

Zatiaľ čo v CKÚ sa stanovuje právny základ pre plne digitálny, harmonizovaný colný rámec v celej Európskej únii a na jej vonkajších hraniciach, jeho úplné a jednotné vykonávanie vo všetkých colných oblastiach a vo všetkých členských štátoch predstavuje **predpoklad dobre fungujúcej colnej únie a poskytuje základ pre ďalšiu fázu colnej reformy**. Preto je nevyhnutné, aby všetky členské štáty dokončili svoj podiel na vykonávaní súčasného CKÚ, aby sa zabezpečilo, že hospodárske subjekty a obchodníci získajú všetky výhody pred prechodom na colnú reformu EÚ. Komisia prijala 17. mája 2023 návrh komplexnej reformy colnej únie vrátane nového CKÚ, ktorý predstavuje významnú transformáciu colného rámca EÚ[6]. Európsky parlament a Rada dosiahli 26. marca 2026 v rámci trialógu politickú dohodu o návrhu Komisie, ktorý sa týka najambicióznejšej reformy colných predpisov EÚ od

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1 – 101).

[2] Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX%3A52019SC0434;
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0339;
2021: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0382;
2022: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0029;
2023: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2024:395:FIN;
2024: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:52025DC0579.

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/632 zo 17. apríla 2019, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 952/2013 s cieľom predĺžiť prechodné používanie iných prostriedkov ako techník elektronického spracovania údajov stanovených v Colnom kódexe Únie (Ú. v. EÚ L 111, 25.4.2019, s. 54 – 58).

[4] Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/2879 z 15. decembra 2023, ktorým sa stanovuje pracovný program týkajúci sa vývoja a zavedenia elektronických systémov stanovených v Colnom kódexe Únie (Ú. v. EÚ L _202302879, 22.12.2023, s. 1 – 17, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302879).

[5] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/512 z 13. marca 2025 o technických dojednaniach pre vývoj, správu a využívanie elektronických systémov na výmenu a uchovávanie informácií podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 (Ú. v. EÚ L 2025/512, 20.3.2025, s. 1 – 45, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj/eng).

[6] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie a Colný orgán Európskej únie a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 952/2013 [COM(2023) 258 final].

roku 1968. Očakáva sa, že návrh textu teraz preskúmajú právni a jazykoví experti a následne ho schváli Rada a Európsky parlament, aby sa do novembra 2026 uverejnil v Úradnom vestníku Európskej únie.

Colná reforma je štruktúrovaná do troch hlavných pilierov:

1) **inteligentnejšie riadenie rizík a colné kontroly prostredníctvom vytvorenia Colného orgánu EÚ a Colného dátového centra EÚ**: zdigitalizujú sa a zjednodušia postupy, znížia sa náklady a byrokracia, podporí sa jednotnejší prístup na vonkajších hraniciach a lepšie ochráni jednotný trh vďaka prísnejšiemu a na údajoch založenému riadeniu rizík a presadzovaniu práva;
2) **silnejšie partnerstvo s podnikmi**: nové partnerstvo s obchodnými subjektmi založené na transparentných procesoch, ktoré umožnia fungovanie obchodných tokov v súlade s predpismi bez formálnej interakcie s colnými orgánmi a znížia súvisiace administratívne zaťaženie;
3) **moderný rámec pre elektronický obchod**: individuálne prispôsobený colný režim elektronického obchodu, v ktorom budú online platformy kľúčovými aktérmi pri zabezpečovaní toho, aby boli pri tovare predávanom online priamo spotrebiteľom v EÚ splnené všetky colné povinnosti.

Colné orgány zohrávajú dôležitú úlohu pri udržiavaní bezpečnosti jednotného trhu a jeho občanov. Vďaka colnej reforme európske colné orgány budú schopné sa prispôsobiť rýchlo sa meniacemu prostrediu medzinárodného obchodu. V tejto súvislosti reforma zavádza niekoľko cielených opatrení na riešenie rýchleho rastu elektronického obchodu. Medzičasom, **ako dočasné riešenie**, sa Komisia a členské štáty v novembri 2025 dohodli na zrušení doteraz platného oslobodenia od cla pre balíky v hodnote nižšej ako 150 EUR a na zavedení cla vo výške 3 EUR na tieto balíky od 1. júla 2026. Cieľom zrušenia prahovej hodnoty je zaviesť rovnaké podmienky medzi elektronickým obchodom a tradičným maloobchodom, obnoviť spravodlivosť a zároveň zachovať možnosť výberu pre spotrebiteľov. Okrem toho sa na základe dohody v rámci trialógu z 26. marca zavádza **manipulačný poplatok** na tovar s nízkou hodnotou dovážaný do EÚ, aby sa kompenzovali rastúce náklady colných orgánov. Poplatok bude zavedený najneskôr 1. novembra 2026. Po úplnom sprevádzkovaní Colného dátového centra EÚ sa budú uplatňovať bežné clá.

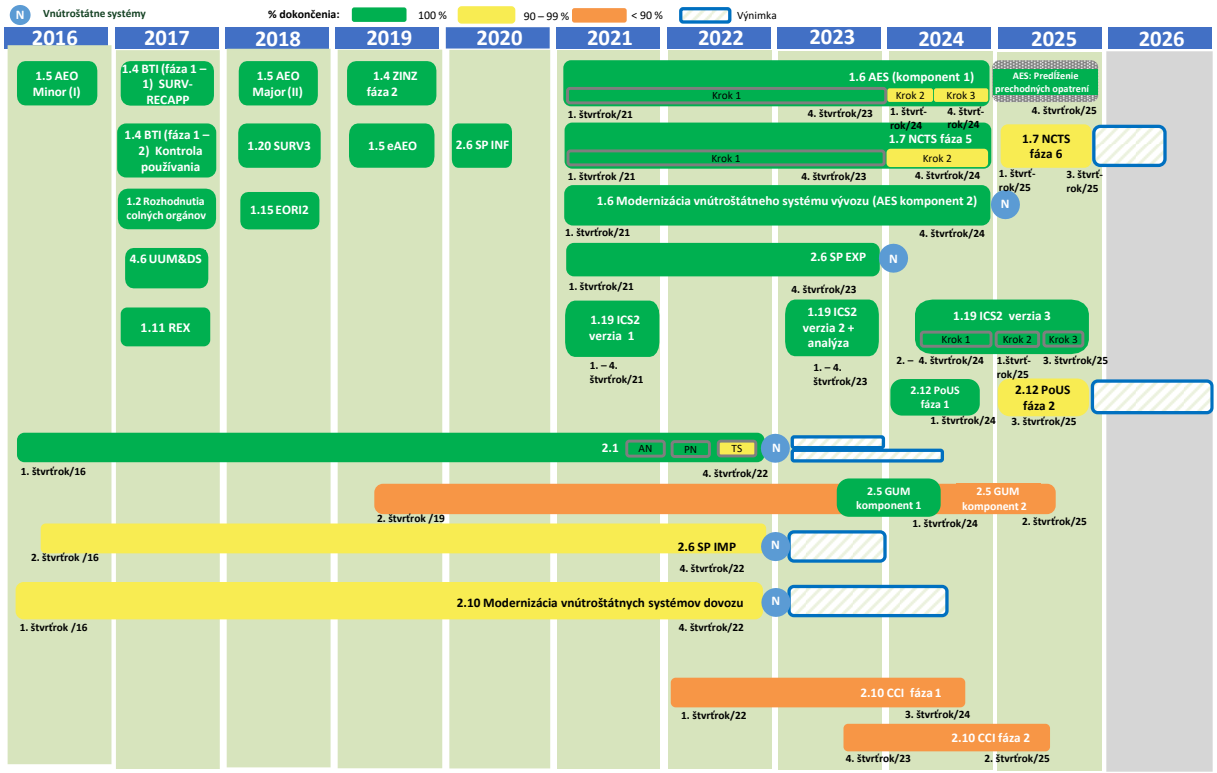
Je potrebné poznamenať, že v tejto fáze, keď sa všetka politická pozornosť sústreďuje na colnú reformu a elektronický obchod**, existuje riziko, že oneskorenia pri digitalizácii podľa CKÚ sa budú prehliadať ako jednoduché technické oneskorenia,** zatiaľ čo systémové dôsledky takýchto oneskorení by mohli byť pre EÚ závažné. Nefunkčné alebo len čiastočne zavedené vývozné/dovozné systémy by mohli viesť k preťaženiu hlavných miest výstupu alebo vstupu, čo by mohlo viesť k protestom, zlyhaniu dohľadu a oneskoreniam v dodávateľských reťazcoch. Okrem toho by nesprávne zosúladené údaje mohli viesť k prepusteniu vysokorizikového tovaru (položiek s dvojakým použitím, tovaru podliehajúceho sankciám, podhodnoteného dovozu) do obehu pred úplnou analýzou rizika, a to aj preto, lebo by sa obmedzila schopnosť Komisie odhaliť problémy a včas navrhnúť stratégiu reakcie.

Včasné dokončenie programu digitalizácie podľa CKÚ predstavuje významnú prioritu, keďže až po ňom sa prejavenia výhody zavedené pre obchodníkov v CKÚ, napríklad ďalšia harmonizácia procesov, digitalizácia už v štádiu návrhu, ktorá sa opiera o medzinárodne zosúladený a integrovaný model colných údajov EÚ, a rozsiahle zjednodušenia pre dôveryhodných obchodníkov. Dokončenie digitalizácie podľa CKÚ je v uvedenom zmysle veľmi dôležité v záujme umožnenia a podpory colnej reformy, ako aj rozvoja budúceho Colného dátového centra EÚ, aby sa zabezpečilo, že výrazné zjednodušenia, ktoré colná reforma sľubuje, budú pevne zakotvené v harmonizácii a digitalizácii.

2. ZHRNUTIE

Vykonávanie CKÚ dosiahlo svoj posledný a rozhodujúci rok. Od prijatia pracovného programu CKÚ v roku 2014 sa vďaka spoločnému úsiliu Komisie, členských štátov a hospodárskych subjektov dosiahol pokrok smerom k plne digitálnemu colnému prostrediu. Do začiatku roka 2025 bolo

dokončených 70 % pracovného programu týkajúceho sa digitalizácie. V priebehu roka 2025 došlo pri vykonávaní k významnému pokroku a dosiahlo sa niekoľko významných míľnikov v rámci transeurópskych aj vnútroštátnych systémov, čo sa prejavilo v stabilnom prechode na prevažne „zelené“ prostredie vykonávania vo všetkých členských štátoch. V tejto správe sa preukazuje, že **digitalizácia podľa CKÚ bola do konca roka 2025 takmer dokončená**, ako je vizuálne znázornené na obrázku 1. Projekty označené zelenou farbou sú dokončené; projekty označené oranžovou farbou označujú oblasti, v ktorých je pripravených menej ako 90 % členských štátov, a projekty označené žltou farbou označujú oblasti, v ktorých je pripravených 90 až 99 % členských štátov.

Obrázok 1 – Prehľad plánovania

K dnešnému dňu je **digitalizácia podľa Colného kódexu Únie (CKÚ) z väčšej časti dokončená**, pričom podstatná väčšina systémov CKÚ je už zavedená a členské štáty pracujú v plne integrovanom digitálnom prostredí CKÚ. **Ku koncu roka 2025 je zavedených 96 % všetkých vnútroštátnych systémov a 100 % všetkých centralizovaných transeurópskych systémov . Zostáva už len obmedzený počet výziev, ktoré sú špecifické pre jednotlivé krajiny a projekty**. Netýkajú sa už celkovej architektúry CKÚ, ale súvisia so zostávajúcimi oneskoreniami alebo problémami s prechodom v malom počte členských štátov. Najkritickejším je projekt centralizovaného colného konania pre dovoz. Ďalšie projekty, ktoré si v niektorých členských štátoch vyžadujú osobitné následné opatrenia, sú: zavedenie vnútroštátneho systému dočasného uskladnenia a vnútroštátneho systému dovozu, ako aj zavedenie vnútroštátneho komponentu na riadenie záruk, automatizovaný systém vývozu (doplnkový), nový počítačový tranzitný systém – fáza 5 (doplnkový) a fáza 6 (na základe výnimky do 31. mája 2026) a dôkaz o statuse Únie – fáza 2 (na základe výnimky do 1. marca 2027).

Zostávajúce činnosti sa týkajú najmä dokončenia konečnej modernizácie v niektorých členských štátoch, testovania alebo overovania systémov pred ich zavedením, prechodu hospodárskych subjektov na nedávno zavedené systémy a prepojenia medzi systémami. V tejto súvislosti Komisia prijala v roku 2025 tri rozhodnutia o výnimkách s cieľom zabezpečiť právnu istotu a kontinuitu činností, predovšetkým na podporu prechodu hospodárskych subjektov na predkladanie požiadaviek na bezpečnosť hraníc EÚ v kombinácii s tranzitom (verzia 3 systému ICS2 a fáza 6 systému NCTS) a na

predkladanie colného zoznamu tovaru ako dôkazu o statuse Únie (fáza 2 systému PoUS). Ich rozsah pôsobnosti a predĺženie harmonogramov zostávajú obmedzené a boli zavedené podrobné monitorovacie mechanizmy na dôkladné sledovanie pokroku až do úplného dokončenia.

Okrem toho sa **Komisia v roku 2025 rozhodla podniknúť právne kroky proti celkovo štrnástim členským štátom** za to, že si nesplnili svoje povinnosti vyplývajúce z CKÚ a jeho vykonávacích aktov. Ide o dve hlavné kategórie nedodržania súladu: prvá sa týka zavádzania colných digitálnych systémov (t. j. systému dočasného uskladnenia v leteckej doprave, vnútroštátneho systému dovozu, automatizovaného systému vývozu vrátane zabezpečenia prevádzkovej pripravenosti a migrácie systémov hospodárskych subjektov) v celkovo desiatich členských štátoch a druhá sa týka prenosu celého súboru 57 štandardizovaných colných údajových prvkov v požadovanom formáte prostredníctvom systému Surveillance, ktorý je nevyhnutný na zber a monitorovanie colných údajov EÚ a riadenie s nimi spojených rizík, a to v celkovo trinástich členských štátoch.

Činnosť Komisie sa vzhľadom na kombináciu plánovania, koordinácie, podpory konkrétnych členských štátov, monitorovania a presadzovania ukázala ako efektívna.

Do konca roka 2025 sa väčšine dotknutých členských štátov podarilo oneskorenia primerane vyriešiť. Vzhľadom na obmedzený počet zostávajúcich zavádzaní systémov, ktoré sa budú uskutočňovať do roku 2026 a v niekoľkých špecifických prípadoch až do roku 2027, sú zostávajúce nedostatky jasne identifikované, časovo ohraničené a podrobne sledované. Vzťahujú sa na ne rozhodnutia o výnimke a/alebo podliehajú posilnenému monitorovaniu a v prípade potreby aj posilneným opatreniam na presadzovanie. Ťažkosti, ktorým členské štáty čelia pri realizácii kritických projektov, najmä vnútroštátnych systémov a komponentov, však zároveň upozornili na **krehkosť spoločného projektu komplexnej digitálnej transformácie, do ktorého sa zapojili Komisia, 27 členských štátov a tisíce hospodárskych subjektov v záujme dosiahnutia spoločne dohodnutého rozsahu a termínu dokončenia.** Vyžaduje si to začlenenie nových systémov do existujúcich a interoperabilitu medzi rôznymi oblasťami, ako je napríklad vývoz a následný tranzit. Táto zložitosť je ešte kritickejšia, keď sa vyžaduje interoperabilita s inými programami digitálnej transformácie, ktoré sa netýkajú colníctva, ako je napríklad európske prostredie jednotnej námornej platformy.

Pri spätnom pohľade na celkové skúsenosti s digitálnou transformáciou a vykonávaním pracovného programu CKÚ za 10 rokov bol identifikovaný jasný vzorec. Členské štáty zdôraznili, že najväčšie ťažkosti, s ktorými sa stretávali pri úsilí o úspešné dokončenie, boli tieto: 1. riadiace štruktúry umožňujúce včasné rozhodovanie; 2. udržiavanie zapojenia zainteresovaných strán a 3. vymedzenie a udržiavanie jasného rozsahu pôsobnosti.

Celkovo možno povedať, že termínom do konca roka 2025 sa formálne ukončila digitalizácia podľa CKÚ. Keďže základný digitálny rámec podľa CKÚ je už na úrovni EÚ funkčný, bol zaznamenaný významný úspech, ktorým sa posilní kontrola vonkajších hraníc EÚ a obchodných tokov v čase veľkých geopolitických a geoekonomických turbulencií. Colná únia už môže prejsť od transformácie a realizácie ku konsolidácii a stabilizácii, pričom CKÚ bude predstavovať pevný a dôveryhodný základ pre nadchádzajúcu colnú reformu.

3. OBSAH SPRÁVY

Projekty uvedené v pracovnom programe CKÚ sa dajú rozdeliť na tri kategórie systémov na základe vymedzenia v nariadení IRTA[7]:

i) **centrálne transeurópske systémy**, ktoré má vyvinúť alebo modernizovať Komisia (často si to vyžaduje aj vývoj alebo modernizáciu vnútroštátnych systémov členskými štátmi);
ii) **decentralizované transeurópske systémy**, ktoré má vyvinúť alebo modernizovať Komisia, ktoré však majú významný vnútroštátny komponent, ktorý majú zaviesť členské štáty;

[7] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/512 z 13. marca 2025 o technických dojednaniach pre vývoj, správu a využívanie elektronických systémov na výmenu a uchovávanie informácií podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 (Ú. v. EÚ L 2025/512, 20.3.2025, s. 1 – 45, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202500512).

iii) **vnútroštátne systémy**, ktoré musia vyvinúť alebo modernizovať výlučne členské štáty.

V úvode tejto správy sa vysvetľuje metóda uplatnená pri jej vypracovaní a použité zdroje (oddiel 2) a potom sa v krátkosti venuje zodpovednostiam za elektronické systémy podľa CKÚ (oddiel 4). Ďalej obsahuje celkový prehľad jednotlivých projektov a ich pokroku (oddiel 5) a upozorňuje sa v nej aj na riziká a zmierňujúce opatrenia (oddiel 6).

K tejto správe je priložený **pracovný dokument útvarov Komisie**[8], ktorý bol uverejnený spolu s touto správou a obsahuje podrobné informácie o plánovaní a pokroku jednotlivých projektov nahlásené členskými štátmi do konca júna 2025. Na tejto práci sa podieľal externý dodávateľ. Správa sa zaoberala najmä najnovšími informáciami od členských štátov.

Správa a pracovný dokument útvarov Komisie sú zostavené na základe informácií zozbieraných z týchto **zdrojov**:

1. vnútroštátne projektové plány, ktoré členské štáty musia predkladať dvakrát ročne (v januári a v júni), a na konci roka 2025 bola vyžiadaná ďalšia aktualizácia.

Informácie zozbierané ku každému projektu obsahujú konkrétne dátumy, stav a pokrok pri jednotlivých čiastkových cieľoch stanovených v pracovnom programe CKÚ;

2. prieskum rozoslaný členským štátom.

Informácie sa týkali posúdenia rizika, prípadných oneskorení a ich dôvodov, ako aj plánovaných a/alebo prijatých zmierňujúcich opatrení v súvislosti s projektmi. Okrem toho na základe pokračujúceho uplatňovania prístupu prijatého v roku 2023 členské štáty takisto poskytli informácie o získaných poznatkoch počas vývoja projektov a o prípadnej potrebe dodatočnej podpory;

3. dvojstranné stretnutia na vysokej úrovni s členskými štátmi.

Pri týchto dvojstranných stretnutiach sa od členských štátov získava ucelený a presný obraz o stave každého projektu CKÚ, a aj o problémoch, ktorým členské štáty čelili, a vznikajú nápady na zlepšenie problematických situácií;

4. výstupy z transeurópskych programov koordinácie a monitorovania.

Táto správa obsahuje aj analýzu založenú na podrobnejších informáciách, ktoré poskytli projektoví manažéri Generálneho riaditeľstva Komisie pre dane a colnú úniu (GR TAXUD) a ktoré nahlásili členské štáty v rámci koordinačných programov zavedených po roku 2020 pre transeurópske systémy.

4. ZODPOVEDNOSŤ ZA DIGITALIZÁCIU PODĽA CKÚ

V závislosti od architektúry, na ktorej sa členské štáty a Komisia pri každom zo systémov dohodli (centralizovaný, decentralizovaný alebo vnútroštátny), sa vymedzilo **rozdelenie úloh**, pokiaľ ide o **zodpovednosti** za vývoj, zavádzanie, prevádzku a údržbu systémov súvisiacich s digitalizáciou podľa CKÚ. Je to stanovené v nariadení IRTA, v ktorom sa opisuje, z akých komponentov tieto systémy pozostávajú a aká je ich povaha – vnútroštátne (vyvinuté na vnútroštátnej úrovni) alebo spoločné (vyvinuté na úrovni EÚ). Z hľadiska architektúry majú centrálne systémy a decentralizované systémy transeurópsky charakter a štandardne obsahujú spoločné komponenty, niekedy v kombinácii s vnútroštátnymi komponentmi, zatiaľ čo vnútroštátne systémy pozostávajú len z vnútroštátnych komponentov.

V súlade s článkom 103 nariadenia IRTA **spoločné komponenty** vyvíja, testuje, zavádza a spravuje Komisia a môžu ich testovať členské štáty. **Vnútroštátne komponenty** vyvíjajú, testujú, zavádzajú a spravujú členské štáty.

Členské štáty zabezpečujú, aby boli vnútroštátne komponenty interoperabilné so spoločnými komponentmi. Komisia koncipuje a spravuje spoločné špecifikácie decentralizovaných systémov

[8] Sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie k správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 278a Colného kódexu Únie, pokiaľ ide o pokrok dosiahnutý vo vývoji elektronických systémov stanovených v kódexe, SWD(2025) 281 final.

v úzkej spolupráci s členskými štátmi. Členské štáty vyvíjajú, prevádzkujú a spravujú rozhrania na zabezpečenie funkčnosti pre decentralizované systémy, ktorá je potrebná na výmenu informácií s hospodárskymi subjektmi a inými osobami prostredníctvom vnútroštátnych komponentov a rozhraní, spolu s ostatnými členskými štátmi prostredníctvom spoločných komponentov.

5. CELKOVÝ PREHĽAD POKROKU PRI ZAVÁDZANÍ ELEKTRONICKÝCH SYSTÉMOV PODĽA CKÚ

Pracovný program CKÚ obsahuje sedemnásť projektov, ktorých cieľom je zavedenie požadovaných elektronických systémov, vrátane štrnástich **transeurópskych projektov** (zameraných na vytvorenie centrálnych a decentralizovaných systémov), za ktoré zodpovedá Komisia a členské štáty, a troch **vnútroštátnych projektov** (zameraných na vytvorenie vnútroštátnych systémov), za ktoré nesú výhradnú zodpovednosť členské štáty.

5.1 PROJEKTY DOKONČENÉ PRED ROKOM 2025

Komisia realizovala všetky digitálne projekty, za ktoré bola zodpovedná. Členské štáty dosiahli ďalší pokrok v oblasti systémov a komponentov. Ako bolo uvedené v predchádzajúcich správach, podarilo sa úspešne zaviesť týchto dvanásť **nových systémov alebo modernizácií**:

- systém registrovaných vývozcov podľa CKÚ – *REX* (nový): zavedený v roku 2017,
- rozhodnutia colných orgánov podľa CKÚ – *CDS* (nový): zavedený v roku 2017,
- priamy prístup obchodníkov k európskym informačným systémom podľa CKÚ – *UUM-DS* (jednotná správa používateľov a digitálneho podpisu) (nový): zavedený v roku 2017,
- systém registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov 2 podľa CKÚ – *EORI2* (modernizácia): zavedený v roku 2018,
- Surveillance 3 podľa CKÚ – *SURV3* (modernizácia): zavedený v roku 2018[9],
- záväzná informácia o nomenklatúrnom zatriedení tovaru podľa CKÚ – *ZINZ* (modernizácia): zavedený v roku 2019,
- schválené hospodárske subjekty podľa CKÚ – *AEO* (modernizácia): zavedený v roku 2019,
- informačné hárky pre osobitné colné režimy podľa CKÚ – *INF* (nový): zavedený v roku 2020,
- verzia 1 a 2 systému kontroly dovozu 2 podľa CKÚ – *verzia 1 a 2 systému ICS2* (modernizácia): zavedené v roku 2021 a v roku 2023;
- riadenie záruk podľa CKÚ – komponent 1 systému GUM zavedený v roku 2024,
- dôkaz o statuse Únie podľa CKÚ, fáza 1 systému *Po*US zavedená v roku 2024,
- nový počítačový tranzitný systém podľa CKÚ, fáza 5 systému *NCTS* zavedená v roku 2024.

5.2 POKROK PRI REALIZÁCII PROJEKTOV V ROKU 2025

Cieľom tejto správy je poukázať na úspechy, pokrok a výzvy, s ktorými sa Komisia a členské štáty stretli pri realizácii prebiehajúcich projektov v roku 2025.

[9] Pretrvávajú však problémy týkajúce sa prenosu údajov členskými štátmi.

5.2.1. Transeurópske projekty

Transeurópske projekty majú osobitnú štruktúru, ktorá môže zahŕňať centrálny systém alebo kombináciu centrálnych a vnútroštátnych komponentov. Ako sa uvádza v článku 278 ods. 3 CKÚ, vyžaduje sa, aby boli dokončené najneskôr do 31. decembra 2025. Stručný opis každého projektu a dosiahnutý pokrok sú uvedené ďalej. Ďalšie podrobnosti nájdete v oddieloch 3 a 4 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

1) **Riadenie záruk podľa CKÚ** – GUM (nový): má za cieľ zabezpečiť účinné a efektívne riadenie rozličných typov záruk v reálnom čase v celej EÚ so zameraním na zlepšenie rýchlosti spracovania, vysledovateľnosti a monitorovania záruk medzi colnými úradmi. Riadenie záruk sa uskutočňuje na dvoch úrovniach. Takzvaný centrálny komponent GUM (komponent 1) sa v podstate používa na riadenie povolení na celkové záruky (vrátane registrácie referenčnej sumy, rozdelenej podľa colného režimu a podľa príslušného členského štátu), zatiaľ čo registrácia a riadenie celkových záruk a monitorovanie súvisiacich referenčných súm sa vykonáva na vnútroštátnej úrovni v rámci komponentu riadenia záruk podľa CKÚ (komponent 2), ktorý je vytvorený na vnútroštátnej úrovni a zahŕňa aj registráciu a riadenie iných druhov záruk.

Pokrok: *Komponent 1 systému GUM* na centrálne riadenie záruk, ktoré možno použiť vo viacerých členských štátoch, bol spustený do prevádzky 11. marca 2024 v rámci systému pre rozhodnutia colných orgánov. Vzhľadom na vzájomné prepojenie týchto dvoch komponentov sú činnosti skúšok zhody naďalej k dispozícii, až kým členské štáty nezavedú svoje systémy v rámci *komponentu 2 systému GUM*.

Pokiaľ ide o vnútroštátny komponent, *komponent 2 systému GUM*, očakávalo sa, že od 11. marca 2024 do 2. júna 2025 členské štáty vytvoria funkčné prepojenia s centrálnym komponentom. Desať členských štátov zabezpečilo včasné zavedenie svojho vnútroštátneho komponentu.

Do konca roka 2025 zaviedlo *komponent 2 systému GUM* 21 členských štátov, čo znamená **úroveň dokončenia 78 %.** Zvyšných šesť členských štátov (Cyprus, Dánsko, Francúzsko, Grécko, Chorvátsko a Taliansko) plánuje, že budú pripravené na začiatku roka 2026[10].

2) **Systém kontroly dovozu 2 podľa CKÚ** – *ICS2* (modernizácia): má za cieľ posilniť bezpečnosť a ochranu dodávateľského reťazca zlepšením kvality údajov, archivácie, dostupnosti a výmeny pokročilých informácií o náklade.

Pokrok: *Verzia 3 systému ICS2* rozširuje rozsah pôsobnosti z leteckej dopravy na námornú a vnútrozemskú vodnú dopravu, cestnú a železničnú dopravu. Zatiaľ čo verzie 1 a 2 sú plne dokončené ako súčasť projektu ICS2, práce na verzii 3 pokračovali. Hospodárske subjekty majú používať verziu 3 systému ICS2 v troch krokoch: **námorní a vnútrozemskí vodní dopravcovia do 4. decembra 2024 (krok 1), námorná a vnútrozemská vodná doprava do 1. apríla 2025 (krok 2) a cestní a železniční dopravcovia vrátane tovaru v poštových zásielkach prepravovaných týmito dopravnými prostriedkami do 1. septembra 2025 (krok 3)**.

Keďže ide o centrálny systém, činnosti skúšok zhody v prípade tejto verzie vykonávajú výlučne hospodárske subjekty. V polovici roka 2025 sa v niektorých členských štátoch objavili znepokojujúce signály, pokiaľ ide o pripravenosť hospodárskych subjektov na 3. krok verzie 3 systému ICS2.

Ukázalo sa, že potreba začlenenia systému ICS2 do systémov inteligentných hraníc, veľký počet hospodárskych subjektov, ktoré majú problémy so získaním registrácie členského štátu na pripojenie k IT systémom, zložitosť zavádzania systému ICS2 a zdroje potrebné na interoperabilitu s vnútroštátnymi systémami a rozhraniami pre členské štáty a hospodárske subjekty, ako aj špecifická a zložitá povaha dopravných mechanizmov, ktorých sa toto zavádzanie týka a ktoré zahŕňajú multimodálne formy, majú na niektoré členské štáty a hospodárske subjekty neprimerane väčší vplyv. S cieľom zabezpečiť právnu istotu, kontinuitu činností a hladký prechod

[10] Na základe najnovších informácií o vnútroštátnych projektových plánoch Chorvátsko zaviedlo svoje vnútroštátne komponenty GUM 1. marca 2026, ostatné krajiny (Cyprus, Dánsko, Francúzsko, Taliansko) by mali nasledovať do 1. júla 2026 a Grécko ich zavedie v decembri 2026.

na plnenie požiadaviek kroku 3 verzie 3 systému ICS2 Komisia udelila výnimku, o ktorú požiadali niektoré členské štáty a Spojené kráľovstvo, pokiaľ ide o Severné Írsko, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 pre verziu 3 systému kontroly dovozu 2 (Fínsko, Francúzsko, Grécko, Írsko, Litva, Maďarsko, Španielsko, Taliansko a Spojené kráľovstvo, pokiaľ ide o Severné Írsko) do 31. decembra 2025.

Do konca roka 2025 sa ICS2 bude používať vo všetkých členských štátoch v stanovenom termíne, a to znamená **úroveň dokončenia 100 %**, čo predstavuje ďalší významný míľnik dosiahnutý v roku 2025.

3) **Dôkaz o statuse Únie podľa CKÚ** – *PoUS* (nový): má za cieľ slúžiť na uchovávanie, správu a vyhľadávanie všetkých dokladov, ktoré obchodníci poskytujú na preukázanie statusu Únie, pokiaľ ide o ich tovar. Vzhľadom na závislosti od colného zoznamu tovaru CKÚ a európskeho prostredia jednotnej námornej platformy (EMSWe) bude projekt dokončený v dvoch rôznych fázach, aby sa minimalizovali riziká a nezrovnalosti.

Pokrok: *Fáza 1 systému PoUS* bola podľa plánu spustená do prevádzky 1. marca 2024.

Pokiaľ ide o *fázu 2 systému PoUS*, Komisia v roku 2023 dokončila technické špecifikácie a v roku 2025 sa dokončili činnosti skúšania zhody. Komisia zabezpečila prevádzkyschopnosť centrálneho systému k 15. augustu 2025 v súlade s termínom uvedeným v pracovnom programe CKÚ. Niekoľko členských štátov sa rozhodlo používať svoj vnútroštátny systém a prepojiť ho s centrálnym systémom (hybridný režim). Colné útvary Komisie a členských štátov zabezpečili včasné odovzdanie projektu v zákonnej lehote. Námorné útvary členských štátov mali zaviesť prepojenie medzi systémom PoUS a európskym prostredím jednotnej námornej platformy (EMSWe), aby sa obchodníkom uľahčilo podnikanie a umožnilo sa im predkladať všetky údaje (vrátane údajov z colného zoznamu tovaru) prostredníctvom nového jednotného námorného portálu na vnútroštátnej úrovni. Na tento účel boli oba dátumy zavedenia v právnych predpisoch EÚ zosúladené.

V dôsledku neskorého zavedenia platformy EMSWe by však námorní dopravcovia čelili závažným prekážkam, ak by museli používať systém PoUS bez toho, aby mali zavedené vnútroštátne námorné jednotné kontaktné miesto v rámci EMSWe. Komisia preto do 1. marca 2027 udelila pre fázu 2 systému PoUS niektorým členským štátom (Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Lotyšsko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Slovinsko, Švédsko a Taliansko) výnimku podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013.

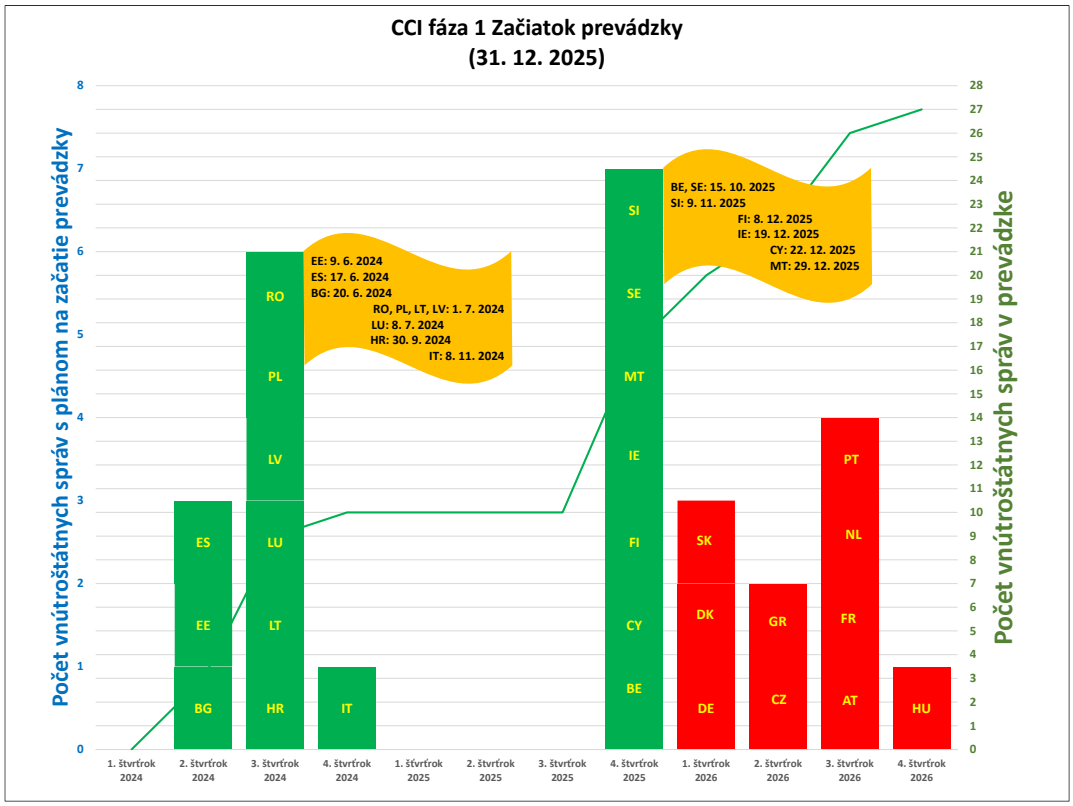
4) **Centralizované colné konanie pre dovoz podľa CKÚ** – nový transeurópsky *systém CCI* zabezpečuje digitalizáciu centralizovaného colného konania na európskej úrovni, ako je vymedzené v Colnom kódexe Únie (CKÚ). Dôveryhodným obchodníkom umožňuje podať na colnom úrade dohľadu v členskom štáte, v ktorom sú usadení, colné vyhlásenie týkajúce sa tovaru, ktorý sa fyzicky predkladá colnému úradu v ktoromkoľvek inom členskom štáte, čo umožňuje digitálnym, efektívnym, predvídateľným a koordinovaným spôsobom spracovať colné vyhlásenie a fyzicky prepustiť tovar medzi colnými úradmi nachádzajúcimi sa v rôznych členských štátoch. Systém CCI sa zavádza v dvoch fázach:

Fáza 1 systému CCI umožňuje automatizované spracovanie štandardného a zjednodušeného colného vyhlásenia vrátane podania colného vyhlásenia pred predložením tovaru, ako aj dodatočného colného vyhlásenia pravidelnej alebo všeobecnej povahy na umiestnenie tovaru do režimu prepustenia do voľného obehu, colného uskladňovania, aktívneho zušľachťovacieho styku a konečného použitia.

Fáza 2 systému CCI nadväzuje na fázu 1 rozšírením rozsahu pôsobnosti na všetky zostávajúce scenáre centralizovaného colného konania pre dovoz podľa CKÚ vrátane komplexnejších druhov vyhlásení a procesných tokov. Cieľom je dokončiť digitálnu integráciu a funkčnosť centralizovaného colného konania pri dovoze v celej EÚ. Obe fázy sú vzájomne prepojené a niektoré členské štáty sa rozhodli realizovať ich súčasne, aby zefektívnili vnútroštátne úsilie.

Pokrok: V prípade *fázy 1 systému CCI* systém vstúpil do prvej fázy zavádzania 1. júla 2024, keď boli pripravené spoločné komponenty a niektoré vnútroštátne komponenty. K 2. júnu 2025 bol systém pre európske podniky k dispozícii v desiatich členských štátoch (Bulharsko, Estónsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Poľsko, Rumunsko, Španielsko a Taliansko). Do októbra 2025 sa k systému CCI pripojili ďalšie dva členské štáty (Belgicko a Švédsko).

Ako je znázornené na obrázku 2, do konca roka 2025 zaviedlo fázu 1 systému CCI celkovo 17 členských štátov (Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Estónsko, Fínsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Poľsko, Rumunsko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko), čo znamená **úroveň dokončenia 63 %.** V zostávajúcich desiatich členských štátoch (Česko, Dánsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Maďarsko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko) sa plánuje zavedenie v priebehu roka 2026[11].

Obrázok 2: Členské štáty s fázou 1 systému CCI v prevádzke (*situácia k 31. decembru 2025)*

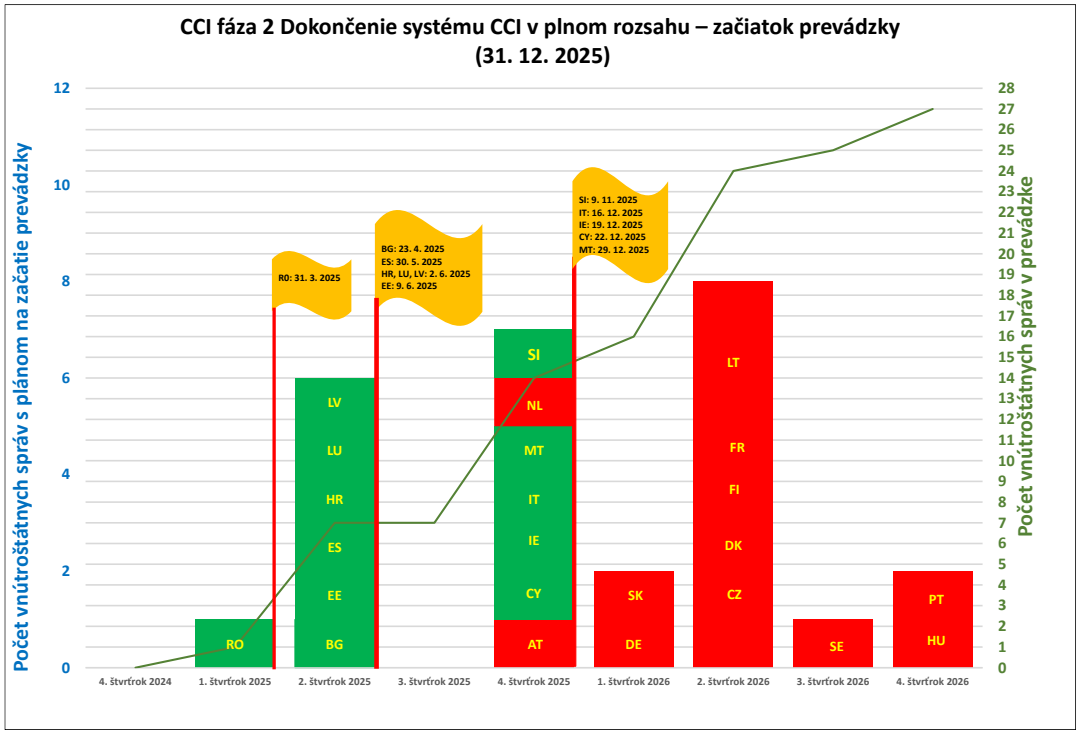
Pokiaľ ide o *fázu 2 systému CCI*, Komisia dokončila technické špecifikácie v roku 2022. S cieľom pomôcť členským štátom a obchodníkom pri zavádzaní všetkých scenárov a procesov systému CCI Komisia vypracovala príručku a balík úplných technických špecifikácií, v ktorých sa konsolidujú špecifikácie pre obe fázy. Hodnotenie v polovici roka 2025 ukázalo, že hoci väčšina členských štátov pokročila, značný počet členských štátov nesplnil konečný míľnik zavedenia do 2. júna 2025.

Na konci roka 2025, ako je znázornené na obrázku 3, bola celková úroveň úplného **dokončenia systému CCI 44 %** (12 členských štátov). Na základe aktualizovaných vnútroštátnych projektových plánov väčšina zostávajúcich členských štátov plánuje dokončiť činnosti súvisiace so skúšaním zhody v prvých štvrťrokoch roka 2026 a následne plánuje zaviesť CCI v plnom rozsahu, pričom Česko, Dánsko, Grécko, Nemecko a Slovensko by ho mali zaviesť v prvej

[11] Na Slovensku bol zavedený k 14. februáru 2026 a v Dánsku k 19. marcu 2026.

polovici roka 2026[12] a Francúzsko, Holandsko, Maďarsko, Poľsko a Rakúsko v druhej polovici uvedeného roka.

Komisia bude pokračovať vo svojom štvrťročnom monitorovacom programe až do dokončenia systému CCI.

Obrázok 3: Členské štáty s fázou 2 systému CCI v prevádzke (*situácia k 31. decembru 2025)*

5) **Nový počítačový tranzitný systém podľa CKÚ** – *NCTS (modernizácia*): má za cieľ uviesť existujúci tranzitný systém Únie a spoločný tranzitný systém do súladu s právnymi ustanoveniami CKÚ vrátane požiadaviek na údaje podľa CKÚ a rozhraní s ostatnými systémami.

Pokrok: *Fáza 5 systému NCTS* bola sprevádzkovaná 2. decembra 2024 a prechodné opatrenia sa skončili 21. januára 2025. Všetky členské štáty majú v súčasnosti úspešne sprevádzkovanú fázu 5 systému NCTS. Niektoré členské štáty ešte stále nedokončili doplnkové funkcie.

Nový počítačový tranzitný systém (NCTS) sa naďalej vyvíja ako súčasť širšej modernizácie colných postupov v EÚ a krajinách Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime (CTC). Keďže všetky členské štáty ukončili zavádzanie fázy 5 systému NCTS 21. januára 2025 a celkovo 41 krajín uplatňuje tranzitný režim Únie/spoločný tranzitný režim a systém NCTS, pozornosť sa presunula na ďalšiu fázu systému NCTS.

V prípade fázy 6 systému NCTS sa ponúkajú dve možnosti a o tom, ktorú zavedú, rozhodnú samotné členské štáty:

- možnosť „neuplatnenia“ znamená, že údaje predbežného colného vyhlásenia o vstupe nie sú zahrnuté do tranzitného vyhlásenia a predbežné colné vyhlásenie o vstupe sa podáva priamo do systému ICS2,
- možnosť „účasti“ znamená, že údaje predbežného colného vyhlásenia o vstupe sú zahrnuté do tranzitného vyhlásenia a fáza 6 systému NCTS je prepojená so systémom ICS2, aby sa zabezpečilo aj splnenie požiadaviek systému ICS2 týkajúcich sa

[12] Slovensko zaviedlo celý systém CCI (fázu 1 a 2) 14. februára 2026, Dánsko 19. marca 2026 a Česko 18. mája 2026.

pracovných procesov predbežného colného vyhlásenia o vstupe (analýza rizík, kontrolné odporúčania, rozhodnutia atď.).

Časový harmonogram fázy 6 systému NCTS bol synchronizovaný s časovým harmonogramom systému ICS2[13]. V prvej polovici roka 2025 členské štáty naznačili, že postupujú dobre, hoci viaceré z nich uviedli strednú až vysokú mieru pravdepodobnosti ohrozenia včasného zavedenia k 1. septembru 2025.

Keďže členské štáty nedokázali riadne riešiť riziko oneskorení v priebehu roka 2025, vyústilo to do situácie, že fáza 6 systému NCTS nebola do 1. septembra 2025 pripravená. V prípade členských štátov, ktoré využili možnosť neuplatnenia, sa minimálne zmeny pri prechode riešili na technickej úrovni. V prípade možnosti účasti mali oneskorenia vplyv na ostatné členské štáty a hospodárske subjekty, keďže nemohli využívať výhody zjednodušeného podávania údajov o tranzite, bezpečnosti a ochrane. S cieľom zabrániť dodatočnému zaťaženiu hospodárskych subjektov (vrátane subjektov zo susedných krajín, ako je Ukrajina a Turecko) Komisia udelila šiestim členským štátom výnimku podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 na používanie fázy 6 nového počítačového tranzitného systému do 1. júna 2026. V týchto výnimkách sa predpokladá, že prevádzkovatelia železničnej a cestnej dopravy sa môžu pripojiť k systému ICS2 do konca roka 2025 a že pripojenie k tranzitnému systému (fáza 6 systému NCTS), ktorý je prepojený so systémom ICS2, sa môže uskutočniť do 31. mája 2026. Uvedené dodatočné predĺženie harmonogramu bolo odôvodnené zložitejším vypracovaním a skúšaním, ktoré si toto prepojenie vyžaduje. Výnimka zahŕňa právne požiadavky, aby členské štáty podávali Komisii správy o pokroku.

Do konca roka 2025 získalo formálnu výnimku šesť členských štátov (Bulharsko, Chorvátsko, Lotyšsko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko) a celkovo šestnásť členských štátov (Bulharsko, Cyprus, Česko, Estónsko, Fínsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Slovinsko, Španielsko, Taliansko) zaviedlo fázu 6 systému NCTS. Vzhľadom na udelené výnimky to znamená 74 % mieru dodržania záväzkov. Dánsko, Francúzsko, Maďarsko a Švédsko plánujú zavedenie svojho systému do 1. marca 2026. Zostávajúcich sedem členských štátov (Belgicko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko) má v úmysle zaviesť svoj systém najneskôr do 1. júna 2026 v súlade s výnimkou, ktorou sa predlžuje lehota.

6) **Automatizovaný systém vývozu podľa CKÚ** – *AES (modernizácia)*: má za cieľ splniť požiadavky CKÚ na vývoz a výstup tovaru, ako aj zaviesť zjednodušenia podľa CKÚ ponúkané obchodníkom.

Pokrok: Podľa pracovného programu CKÚ z roku 2023 môžu členské štáty zaviesť systém AES v troch krokoch: hlavné funkcie do 1. decembra 2023, prepojenie s EMCS do 13. februára 2024 a doplnkové funkcie do 2. decembra 2024. Prechodné obdobie pre hospodárske subjekty bolo predĺžené do 14. decembra 2025. Ako sa však uvádza v predchádzajúcej správe, úplné vypracovanie vnútroštátnych komponentov členskými štátmi nebolo možné, keďže niektoré členské štáty nedokázali dodržať termín 2. decembra 2024 ani koniec prechodného obdobia 11. februára 2025 a požiadali o predĺženie prechodných opatrení. V tejto súvislosti právna zmena vykonávacieho nariadenia o technických opatreniach (IRTA), o ktorej Výbor pre colný kódex hlasoval 7. februára 2025 a ktorá bola prijatá 13. marca 2025, zahŕňala predĺženie prechodného obdobia do 14. decembra 2025.

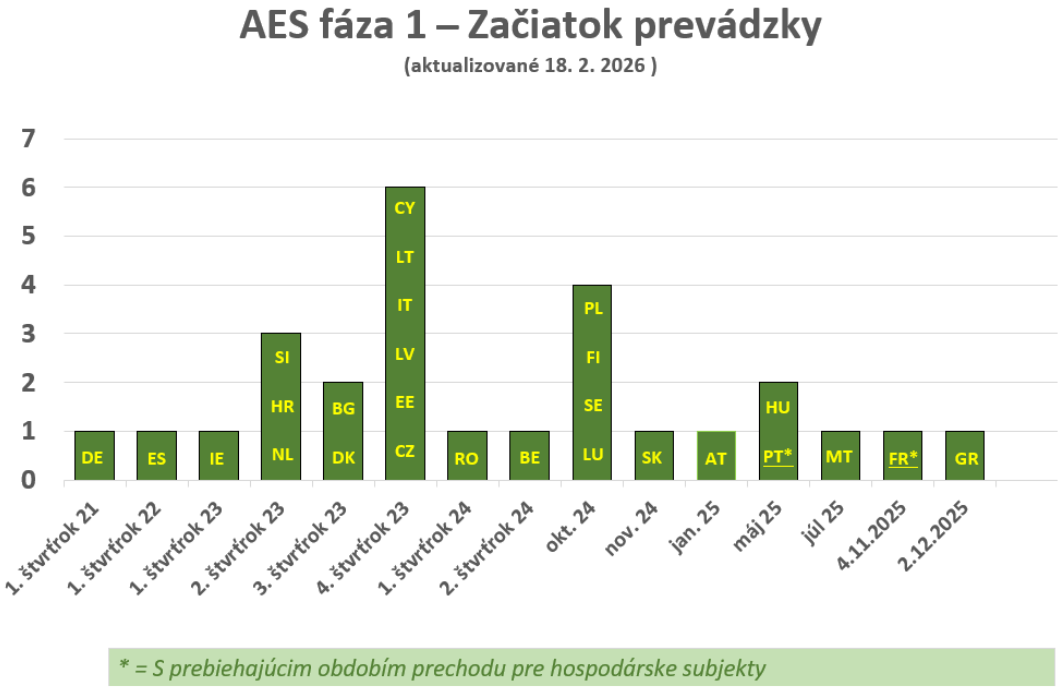
Ako je znázornené na obrázku 4, do 1. decembra 2023 spustilo prevádzku s hlavnými funkciami 12 členských štátov a v rokoch 2024 a 2025 sa k nim pridali ďalšie. Situácia sa však v druhej polovici roka 2025 stala opäť kritickou v dôsledku neskorého zavedenia v niektorých členských štátoch (Francúzsko, Grécko, Maďarsko, Malta, Portugalsko), čo viedlo k tomu, že hospodárskym subjektom zostalo na prechod na nový systém AES stredne dlhé až veľmi krátke obdobie. V niektorých krajinách, ako napríklad vo Francúzsku, to znamenalo veľké riziko dlhých

[13] Ako sa uvádza v pracovnom programe CKÚ z roku 2023, obdobie prechodu z fázy 5 systému NCTS na fázu 6 systému NCTS je od 1. marca 2025 do 1. septembra 2025, čiže to isté obdobie, keď sa z verzie 2 systému ICS2 prejde na verziu 3 systému ICS2, čím sa umožní synchronizácia medzi oboma systémami.

radov nákladných vozidiel na miestach výstupu z EÚ. Vďaka intenzívnejšiemu monitorovaniu a podpore zo strany Komisie, ako aj zapojeniu členských štátov a hospodárskych subjektov, **sa systém AES v celej EÚ spustil 15. decembra 2025.**. Toto dosiahnutie **100 % úrovne dokončenia** zavedenia systému AES s hlavnými funkciami predstavovalo významný míľnik, ktorý prispel k digitalizácii podľa CKÚ.

Niektoré členské štáty čelia ďalším oneskoreniam pri zavádzaní doplnkových funkcií.

Pokiaľ ide o *komponent 2 systému AES*, väčšina členských štátov ho zaviedla v roku 2025.

Obrázok 4: Uvedenie AES do prevádzky podľa členských štátov

Stav uvedených transeurópskych projektov možno **zhrnúť** tak, že Komisia zotrvala na dobrej ceste k dodržaniu zákonných lehôt dohodnutých v kontexte CKÚ a pracovného programu CKÚ. V súvislosti so zavedením vnútroštátnych komponentov týchto transeurópskych systémov v členských štátoch sa počas roka 2025 identifikovali závažné riziká oneskorenia, najmä v prípade systémov *CCI, fázy 6 systému NCTS, kroku 3 systému ICS2 pre prevádzkovateľov železničnej a cestnej dopravy, PoUS a AES* (pozri oddiel 5.3). Do konca roka 2025 bol systém súvisiaci s projektom fázy 2 systému PoUS zavedený, systém AES bol sprevádzkovaný s hlavnými funkciami vo všetkých členských štátoch a systém ICS2 bol sprevádzkovaný pre všetky druhy dopravy. Po roku 2025 v niektorých členských štátoch panuje nesúlad s predpismi, keďže sa čaká na zavedenie doplnkových funkcií systémov CCI a AES.

5.2.2. Vnútroštátne projekty

Členské štáty boli v súlade s článkom 278 ods. 2 CKÚ povinné dokončiť modernizáciu svojich systémov týkajúcich sa **troch plne vnútroštátnych projektov**[14] do 31. decembra 2022. Dvadsaťdva

[14] V tomto harmonograme nie je zahrnutý vývozný komponent vnútroštátneho systému pre osobitné colné režimy, ktorého činnosť a plánovanie sú úzko prepojené so systémom *AES*.

členských štátov však túto lehotu nedokázalo dodržať a na základe ich žiadosti im bola udelená výnimka, ktorou sa daná lehota na zavedenie predĺžila do 31. decembra 2023[15].

V minuloročnej správe sa poukázalo na niekoľko ďalších oneskorení, najmä v prípade vnútroštátneho systému dovozu a systému dočasného uskladnenia. Pokrok každého vnútroštátneho projektu v roku 2025 je uvedený ďalej a znázornený na obrázku 5. Ďalšie podrobnosti nájdete v oddiele 3 pracovného dokumentu útvarov Komisie pripojeného k tejto správe.

1) **Oznámenie o príchode, oznámenie o predložení tovaru a dočasné uskladnenie podľa CKÚ** (*NA, PN a TS*) – (modernizácia): má za cieľ automatizovať vnútroštátne procesy v oblasti vstupu a harmonizovať výmenu údajov medzi obchodníkmi a colnými orgánmi naprieč členskými štátmi.

   Pokrok: V predchádzajúcich správach sa uvádzalo, že včasná realizácia vnútroštátnych systémov je ohrozená, ale počas roka 2025 sa dosiahol významný pokrok. V roku 2025 niektoré členské štáty stále čelili oneskoreniam pri zavádzaní systému dočasného uskladňovania a/alebo pri prechode svojich hospodárskych subjektov. Keďže tieto prípady značne prekročili zákonnú lehotu, Komisia začala konanie o nesplnení povinnosti z dôvodu nesplnenia zákonnej povinnosti zaviesť systém dočasného uskladnenia v leteckej doprave proti ôsmim členským štátom (Belgicko, Cyprus, Dánsko, Grécko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko).

   Na konci roka 2025 sa väčšine meškajúcich členských štátov podarilo svoj systém zaviesť. Možno to zhrnúť ako **úroveň dokončenia na 98 %[16].** Ako je znázornené na obrázku 5, v prípade oznámenia o príchode a oznámenia o predložení tovaru všetky členské štáty zavádzanie dokončili. Pokiaľ ide o systém dočasného uskladnenia, tri členské štáty čelili ďalším oneskoreniam a uviedli dátum zavedenia po roku 2025. V prípade Rakúska sa s úplným zavedením počíta do apríla 2026[17], zatiaľ čo Grécko a Slovensko plánujú zavedenie v roku 2027. Keďže Komisia nemôže akceptovať žiadne oneskorenie, konania o nesplnení povinnosti pokračujú.

2) **Vnútroštátne systémy dovozu podľa CKÚ** – *NIS* (modernizácia): cieľom je zaviesť všetky procesné a dátové požiadavky, ktoré sa týkajú dovozu tovaru, ako je uvedené v CKÚ.

   Pokrok: Ohrozenie včasnej realizácie projektu od roku 2022, ktorý bol pôvodným termínom zavedenia systému NIS členskými štátmi, oznámilo viacero členských štátov. V prvej polovici roka 2025 niektoré členské štáty stále čelili oneskoreniam pri zavádzaní systému NIS a/alebo pri prechode svojich hospodárskych subjektov. Komisia preto v prvej polovici roka 2025 začala konanie o nesplnení povinnosti z toho dôvodu, že si v plnom rozsahu nesplnili zákonnú povinnosť zaviesť systém NIS, proti ôsmim členským štátom (Cyprus, Česko, Dánsko,

[15] Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/235 z 1. februára 2023, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadali určité členské štáty podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 s cieľom používať pre oznámenie o príchode námorného plavidla alebo lietadla iné prostriedky výmeny a uchovávania informácií než techniky elektronického spracovania údajov (Ú. v. EÚ L 32, 3.2.2023, s. 220 – 222).
Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/234 z 1. februára 2023, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadali určité členské štáty podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 s cieľom používať pre oznámenie o predložení tovaru v súvislosti s tovarom prepravovaným na colné územie Únie iné prostriedky výmeny a uchovávania informácií než techniky elektronického spracovania údajov (Ú. v. EÚ L 32, 3.2.2023, s. 217 – 219).
Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/236 z 1. februára 2023, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadali určité členské štáty podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 s cieľom používať pre vyhlásenie na dočasné uskladnenie týkajúce sa tovaru predkladaného colným orgánom, ktorý nie je tovarom Únie, iné prostriedky výmeny a uchovávania informácií než techniky elektronického spracovania údajov (Ú. v. EÚ L 32, 3.2.2023, s. 223 – 225).
Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/237 z 1. februára 2023, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadali určité členské štáty s cieľom používať iné prostriedky než techniky elektronického spracovania údajov na výmenu a uchovávanie informácií súvisiacich s colným vyhlásením na tovar prepravovaný na colné územie Únie podľa článkov 158, 162, 163, 166, 167, článkov 170 až 174 a článkov 201, 240, 250, 254 a 256 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 32, 3.2.2023, s. 226 – 228).

[16] V prípade systému dočasného uskladnenia v námornej doprave je úroveň dokončenia 96 % a v prípade iných druhov dopravy ako leteckej alebo námornej 89 %.

[17] Rakúsko zaviedlo systém 15. apríla 2026.

Francúzsko, Grécko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko). Počas roka 2025 väčšina členských štátov (Cyprus, Dánsko, Malta, Poľsko, Rakúsko, Slovensko) prijala opatrenia na odstránenie oneskorení a dokončila projekt v roku 2025.

Do konca roka 2025 systém zaviedli všetky členské štáty okrem jedného, čo znamená **úroveň dokončenia 96 %**. V prípade Česka sa s plným zavedením počíta v druhom štvrťroku 2026. V niekoľkých členských štátoch sa stále čaká na určité modernizácie, aby sa dosiahol úplný súlad s CKÚ a EUCDM.

3) **Osobitné colné režimy podľa CKÚ** – *SP* (modernizácia): cieľom je harmonizovať osobitné colné režimy (t. j. colné uskladňovanie, konečné použitie, dočasné použitie a aktívny/pasívny zušľachťovací styk).

Pokrok: Ako je znázornené na obrázku 5, väčšina členských štátov mala mať *komponent 2 systému SP IMP,* čo znamená **úroveň dokončenia 96 %,** pričom Česko a Rakúsko sú poslednými členskými štátmi, ktoré majú zaviesť svoj systém v 2. až 3. štvrťroku 2026[18]. Pokiaľ ide o *komponent 1 systému SP EXP*, väčšina členských štátov systém zaviedla do 2. decembra 2024 napriek vzájomnej prepojenosti so *systémom AES*. Zostávajúce členské štáty (Francúzsko, Grécko, Maďarsko, Malta, Portugalsko a Rakúsko) zaviedli systém do konca roka 2025, čo znamená **úroveň dokončenia 100 %**, pričom však v niektorých členských štátoch prechod hospodárskych subjektov stále prebiehal.

Celkovo členské štáty v roku 2025 vyvinuli značné úsilie a vnútroštátne systémy sú v súčasnosti sprevádzkované, pričom po roku 2025 pretrváva len obmedzený počet kritických oneskorení, v dôsledku čoho sa len málo členských štátov dostalo do situácie, keď neboli v súlade s predpismi.

	AN	PN	TS	NIS	OR IMP
Lehota pracovného programu CKÚ	31. 12. 2022 s predĺžením do 31. 12. 2023[1]			31. 12. 2022 s predĺžením do 31. 12. 2023[2]	
AT	1. 7. 2023	16. 5. 2023	**15. 4. 2026**	14. 12. 2025	**1. 9. 2026**
BE	30. 6. 2023	5. 7. 2023	29. 11. 2023	28. 8. 2024*	28. 8. 2024
BG	1. 3. 2023	10. 11. 2023	10. 11. 2023	10. 11. 2023	10. 11. 2023
CY	30. 10. 2024	30. 10. 2024	30. 10. 2024	19. 5. 2025	19. 5. 2025
CZ	5. 12. 2023	5. 12. 2023	5. 12. 2023	**18. 5. 2026**	**18. 5. 2026**
DE	neuvádza sa	6. 3. 2021	6. 3. 2021	6. 3. 2021	6. 3. 2021
DK	6. 11. 2023	6. 11. 2023	7. 6. 2025	7. 6. 2025*	7. 6. 2025
EE	1. 10. 2023	15. 3. 2021	1. 7. 2021	1. 7. 2021	1. 7. 2021
ES	1. 3. 2023	1. 1. 2024	1. 1. 2024	5. 9. 2023	5. 9. 2023
FI	31. 3. 2023	31. 3. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2022	31. 12. 2022
FR	30. 6. 2023	6. 3. 2024	6. 3. 2024	30. 11. 2024*	30. 11. 2024
GR	31. 12. 2023	31. 12. 2023	**31. 12. 2027**	6. 8. 2024*	6. 8. 2024
HR	1. 7. 2023	1. 3. 2023	17. 4. 2023	1. 1. 2023	1. 1. 2023
HU	2. 4. 2024	2. 4. 2024	2. 4. 2024	1. 11. 2023	1. 11. 2023
IE	1. 7. 2023	23. 11. 2020	23. 11. 2020	5. 10. 2021	23. 11. 2020
IT	13. 12. 2022	13. 12. 2022	13. 12. 2022	1. 7. 2021	1. 7. 2021
LT	1. 3. 2023	28. 2. 2023	31. 10. 2023	31. 12. 2023	31. 12. 2023
LU	1. 3. 2023	10. 1. 2023	10. 1. 2023	2. 5. 2023	2. 5. 2023
LV	24. 9. 2017	24. 9. 2017	24. 9. 2017	4. 6. 2018	4. 6. 2018

[18] CZ nasadilo systém NIS vrátane systému SP IMP 18. mája 2026.

MT	24. 3. 2025	24. 3. 2025	24. 3. 2025	24. 3. 2025	24. 3. 2025
NL	30. 6. 2023	1. 12. 2023	1. 12. 2023	1. 4. 2022	1. 4. 2022
PL	1. 7. 2023	20. 4. 2025	20. 4. 2025*	20. 4. 2025*	1. 7. 2021
PT	30. 9. 2025	30. 9. 2025	30. 9. 2025	1. 10. 2025	30. 9. 2025
RO	1. 5. 2024	30. 9. 2024	30. 8. 2025	30. 8. 2025	30. 8. 2025
SE	1. 3. 2023	27. 9. 2023	2. 12. 2025	15. 3. 2022	23. 2. 2023
SI	1. 3. 2023	1. 3. 2023	1. 3. 2024	1. 1. 2022	1. 1. 2022
SK	1. 3. 2023	1. 10. 2023	**31. 3. 2027***	30. 9. 2025*	11. 6. 2016
Úroveň dokončenia do roku 2025	**100 %**	**100 %**	**89 %**	**96 %**	**93 %**

Legenda	
	Zavedenie dokončené do 31. 12. 2025
	Systém nezavedený k 31. 12. 2025
	V plánoch vnútroštátnych projektov sa neuvádzajú dátumy alebo sa zavedenie neuplatňuje

Obrázok 5: Plánovanie zavádzania vnútroštátnych systémov vstupu/dovozu

[1] Do 31. decembra 2023 pre členské štáty, ktorým bola udelená výnimka.
[2] Do 31. decembra 2023 pre členské štáty, ktorým bola udelená výnimka, alebo do 1. júla 2024, ak sa uplatňuje článok 2 ods. 4a delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2446.
* Vnútroštátny systém sa modernizoval včas, ale vyžaduje si ďalšie zosúladenie s CKÚ a modelom colných údajov EÚ a/alebo prechod hospodárskych subjektov stále prebieha.

5.2.3. Údaje v systéme Surveillance

V tohtoročnej správe chceme poukázať na zostávajúce problémy týkajúce sa prenosu požadovaných údajov do **systému Surveillance 3 (SURV3)**. Systém Surveillance, ktorý zaisťuje Komisia, zohráva v súčasnej geoekonomickej a geopolitickej situácii kľúčovú úlohu. Jeho hlavným cieľom je vytvoriť komplexný rámec dohľadu na monitorovanie obchodných tokov, ochranu finančných záujmov Únie a ochranu jej vnútorného trhu pred nekalými alebo nezákonnými praktikami. Tento systém poskytuje analytický základ na odhaľovanie obchodných anomálií, predchádzanie podvodom a zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže pre odvetvia EÚ. Pokiaľ ide o systém Surveillance 3, ktorý slúži ako technický základ architektúry EÚ na monitorovanie colných údajov, keďže zhromažďuje a spracúva obchodné údaje z colných vyhlásení predložených colným správam členských štátov, **kvalita a dostupnosť údajov vykazovaných prostredníctvom systému NIS sú veľmi dôležité.**

Značný počet členských štátov naďalej predkladal väčšinu svojich údajov o dovoze s použitím starých systémov. Pri zohľadnení údajov o vývoze sa tento počet znižuje na dva členské štáty (Francúzsko, Rakúsko).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia v roku 2025 začala konanie o nesplnení povinnosti proti trinástim členským štátom (Belgicko, Cyprus, Česko, Dánsko, Francúzsko, Írsko, Malta, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Taliansko), ktoré v plnej miere nedodržali povinnosti týkajúce sa prenosu údajov v rámci systému SURV3, najmä pokiaľ ide o úplnosť údajov a zhodu formátu.

Zatiaľ čo piatim členským štátom (Belgicko, Malta, Rumunsko, Slovinsko, Taliansko) sa podarilo prijať príslušné opatrenia v priebehu roka 2025, celkovo osem členských štátov (Cyprus, Česko, Dánsko,

Francúzsko, Írsko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko) do konca roka 2025 nevkladalo do systému SURV3 úplný súbor údajov o dovoze[19]. Možno to zhrnúť ako **úroveň dokončenia na 70 %.**

5.2.4. Súčasný stav krajín zapojených do procesu rozširovania

Krajiny zapojené do procesu rozširovania EÚ a ďalšie krajiny ako zmluvné strany Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime (CTC) musia zohľadniť prechod na modernizované elektronické systémy podľa CKÚ a nové prístupy v oblasti digitalizácie stanovené v návrhu colnej reformy.

Komisia systematicky nemonitoruje pokrok smerujúci k plne elektronickým systémom týchto krajín, keďže to nepatrí medzi jej povinnosti týkajúce sa podávania správ podľa článku 278a CKÚ. V rámci stratégie rozširovania vrátane dohôd s EÚ o pridružení je však vývoj digitálnej stratégie a digitálneho prostredia týchto krajín podporujúcich ich zosúladenie s colnými predpismi EÚ kľúčovým prvkom pravidelných posúdení, ktoré vykonáva EÚ.

Na ceste k vstupu do colného územia EÚ sa kandidátske krajiny budú musieť postupne pripojiť k systémom podľa CKÚ alebo ich zaviesť. V závislosti od plánovaného dátumu pristúpenia sa od nich môže vyžadovať, aby spĺňali aj funkcie budúceho Colného dátového centra EÚ navrhovaného v balíku colnej reformy.

V budúcnosti sa v rámci príprav na rozšírenie o kandidátske krajiny musí pravidelne uskutočniť viacero kľúčových činností. Patrí medzi ne podávanie správ o digitalizácii a účasť na skúškach zhody s cieľom zabezpečiť interoperabilitu medzi ich vnútroštátnymi systémami a systémami členských štátov a EÚ. Okrem toho bude EÚ musieť pravidelne posudzovať výkonnosť systémov.

[19] Dánsko, Francúzsko a Slovensko predkladali údaje do systému SURV3 ku konca 1. štvrťroka 2026 a Česko, Írsko, Portugalsko a Rakúsko plánujú splniť požiadavky do 2. štvrťroka 2026.

5.3 RIZIKÁ A OPATRENIA NA ICH ZMIERNENIE

Rozdelenie úloh bolo vymedzené a dohodnuté so všetkými zainteresovanými stranami už od začiatku a malo by sa rešpektovať počas celého životného cyklu projektu. Keďže Komisia úspešne dosiahla 100 % úroveň dokončenia zavádzania centrálnych systémov a komponentov, za ktoré zodpovedá, a členské štáty dosiahli veľmi dôležitý stupeň zavádzania aj do celkového termínu na digitálnu transformáciu v roku 2025**, riziká a zmierňujúce opatrenia zostávajú relevantné len pre malú časť celkovej digitalizácie**.

Ako bolo vysvetlené aj v predchádzajúcich správach, základné **dôvody oneskorení, ktoré uvádzajú členské štáty, sú mnohostranné a zväčša sa opakujú**. Patrí k nim nedostatok finančných a ľudských zdrojov, konkurenčné vnútroštátne priority v oblasti IT a vzájomná prepojenosť s inými projektmi. Okrem toho členské štáty zdôraznili, že niektoré vnútroštátne IT infraštruktúry nie sú schopné zabezpečiť technické požiadavky, problémy s kapacitami dodávateľov a závislosť od externých zainteresovaných strán. K ďalším faktorom, ktoré k tomu prispievajú, patrí rozšírené skúšanie zhody, úrovne pripravenosti hospodárskych subjektov, zdĺhavé postupy verejného obstarávania, výzvy v oblasti riadenia a zložitosť začlenenia nových systémov do existujúcich prostredí IT.

Členské štáty v prieskume uviedli aj rôzne zmierňujúce opatrenia, ktoré boli identifikované a zavedené na riešenie vzniknutých oneskorení. Tieto opatrenia zahŕňajú optimalizáciu prideľovania zdrojov, prijatie agilných metodík, realizáciu integrovaných systémových riešení a posilnenie koordinácie s dodávateľmi s cieľom zlepšiť efektívnosť a posilniť spoluprácu. Ostatné členské štáty zaviedli opatrenia na zlepšenie organizačných štruktúr, zefektívnenie procesov a zdokonalenie plánovania s cieľom zlepšiť riadenie projektov a rozhodovanie. Tieto opatrenia sa týkajú vnútroštátnych aj transeurópskych projektov.

Pokiaľ ide o vnútroštátne projekty, na konci roka 2025 sa dosiahla celková úroveň dokončenia 96 % v prípade vnútroštátneho zavádzania vnútroštátnych systémov vstupu a dovozu. Okrem niekoľkých oneskorených členských štátov aj niektoré ďalšie členské štáty ešte poskytujú svojim hospodárskym subjektom starý aj nový systém a/alebo sa stále pripravujú na menšie modernizácie svojich vnútroštátnych systémov, aby dosiahli 100 % súlad s CKÚ a EUCDM. Úplné dokončenie je mimoriadne dôležité vzhľadom na vplyv na transeurópske systémy, ako je CCI, a na predkladanie údajov do systému dohľadu Surveillance. Ak má systém dohľadu správne fungovať, je nevyhnutné, aby všetky členské štáty čo najskôr prešli na nové formáty údajov. Tým sa zvýši dostupnosť údajov, zlepší ich kvalita a posilní schopnosť systému monitorovať obchodné toky a chrániť finančné záujmy EÚ.

Komisia v roku 2025 začala s opatreniami na presadzovanie práva voči členským štátom, ktoré čelia oneskoreniam pri zavádzaní svojich vnútroštátnych systémov vstupu/dovozu a/alebo pri predkladaní požadovaných údajov do systému Surveillance, a v roku 2026 prijme okrem priebežných podporných a monitorovacích opatrení ďalšie právne opatrenia.

Pokiaľ ide o transeurópske decentralizované systémy s vnútroštátnymi komponentmi, situácia je v prípade niektorých projektov veľmi priaznivá, ale v prípade iných kritická, ako je opísané ďalej.

Riziká uvedené v správe za rok 2024 členské štáty riešili dobre, pokiaľ ide o **zavádzanie fázy 5 systému NCTS**, čo viedlo k úspešnému ukončeniu prechodného obdobia 21. januára 2025. Aj v prípade **verzie 3 systému ICS2** sa 31. decembra 2025 úspešne dokončil prechod hospodárskych subjektov v cestnej a železničnej doprave. Stalo sa tak vďaka úsiliu členských štátov a hospodárskych subjektov, zatiaľ čo Komisia naďalej poskytovala podporu členským štátom a hospodárskym subjektom v ich činnostiach vývoja verzie 3 systému ICS2 rôznymi spôsobmi. Zahŕňalo to organizovanie špecializovaných webinárov, poskytovanie pomoci prostredníctvom často kladených otázok, monitorovanie a koordináciu plenárnych zasadnutí s cieľom zabezpečiť súlad projektových plánov s čiastkovými cieľmi Komisie v oblasti realizácie IT systémov. A napokon boli sprístupnené komunikačné kampane, online kurzy odbornej prípravy a dokumentácia vo verejnej knižnici CIRCABC a na webovom sídle Europa.

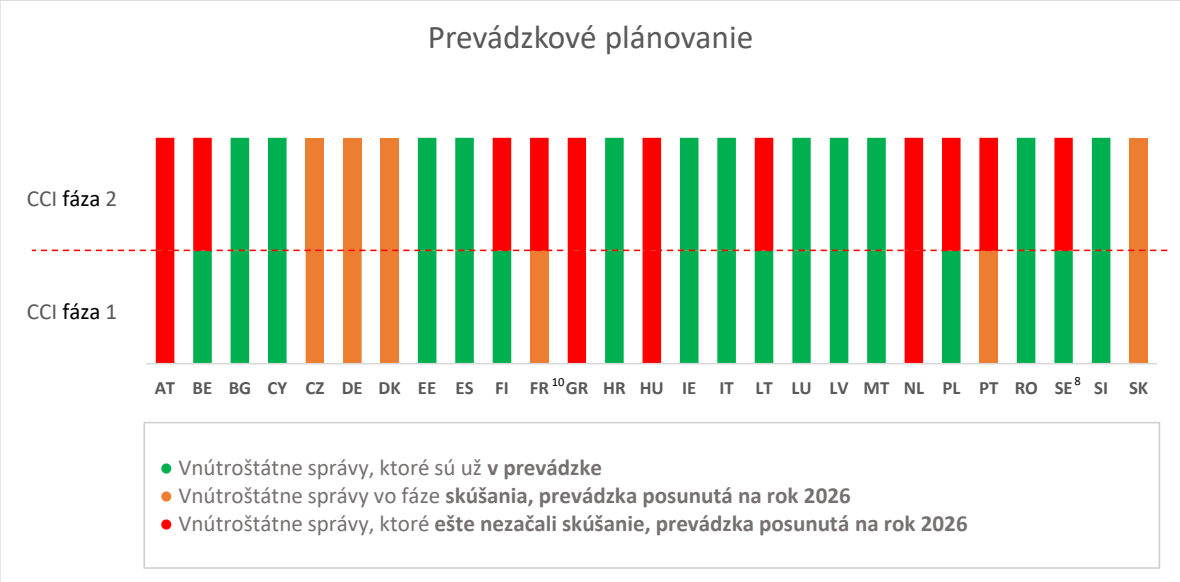
Pokiaľ ide o vykonávanie systému **AES**, v predchádzajúcej správe sa uvádza, že niekoľko členských štátov naplánovalo skutočný dátum začatia prevádzky v priebehu roka 2025, teda po pôvodných termínoch z pracovného programu CKÚ[20]. Na ich žiadosť a s cieľom zabrániť narušeniu obchodných tokov Komisia predĺžila obdobie, aby sa umožnilo pokračovanie prechodných opatrení na vývoz a výstup do 14. decembra 2025. Komisia takisto pokračovala s „koordinačným programom vnútroštátnych správ“ na podporu členských štátov pri vývoji a zavádzaní ich vnútroštátnych komponentov. Činnosti zahŕňajú špecializované asistenčné pracovisko, virtuálne stretnutia na zmiernenie oneskorení členských štátov vo vývoji, šírenie aktualizovaných informácií v obchodnej komunite a pravidelné podávanie správ Koordinačnej skupine pre elektronické colníctvo a kontaktnej skupine pre obchod. Okrem toho od prvého štvrťroka 2021 Komisia vydáva štvrťročné konsolidované správy o pokroku pri prechode na nové systémy, ktoré poskytovali KPI pre včasné zistenie výstrah. Členským štátom a hospodárskym subjektom boli sprístupnené moduly elektronického vzdelávania, usmerňovacie dokumenty a iné informačné materiály. Do 15. decembra 2025 sa všetkým členským štátom podarilo zaviesť svoj systém, pokiaľ ide o hlavné funkcie, pričom Francúzsko, Grécko a Portugalsko boli poslednými, ktoré tak urobili. Preukazuje to, že zmierňujúce opatrenia dohodnuté na konci roka 2024 týkajúce sa zmeny dátumu prechodu a posilneného monitorovania pokroku boli správnou cestou. V prípade niekoľkých členských štátov zostáva vykonať ešte niekoľko úkonov súvisiacich so zavedením doplnkových funkcií, ktoré sa budú v priebehu roka 2026 ďalej monitorovať, aby mohli hospodárske subjekty využívať všetky zjednodušenia, ktoré ponúka CKÚ, ako napríklad centralizované colné konanie pri vývoze (CCE).

V prípade projektu **fázy 2 systému PoUS** závisí jeho centrálna prevádzka od zavedenia na vnútroštátnej úrovni. Projekt je z hľadiska ústredných colných orgánov v súlade s harmonogramom, ale v súvislosti s dostupnosťou vnútroštátnych námorných jednotných kontaktných miest pre námorné úrady členských štátov dochádza k významným oneskoreniam, ako sa uvádza v oznámení Komisie z 22. 10. 2024, v ktorom sa predstavuje aktualizácia viacročného plánu vykonávania na zriadenie európskeho prostredia jednotnej námornej platformy na rok 2024 (C/2024/6300). V súlade s udeleným rozhodnutím o výnimke sa od členských štátov vyžaduje, aby od 15. augusta 2025 každé štyri mesiace do 15. dňa nasledujúceho po štvrtom mesiaci podávali správy o pokroku pri zabezpečovaní rozhrania medzi systémom PoUS, ako sa uvádza vo vykonávacom rozhodnutí (EÚ) 2023/2879, a vnútroštátnym námorným jednotným kontaktným miestom, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2019/1239. Komisia oslovila colné správy na zasadnutiach Koordinačnej skupiny pre elektronické colníctvo (ECCG) a skupiny pre colné postupy (CBG), aby úzko spolupracovali s námornými úradmi a využili ich odborné znalosti pri zavádzaní systémov.

Ďalšie zavádzania sa očakávali v roku 2025 v prípade **fázy 6 systému NCTS**, keďže sa očakávalo, že prevádzkovatelia železničnej a cestnej dopravy budú od 1. septembra 2025 spĺňať nové colné bezpečnostné požiadavky EÚ. Z dôvodov vysvetlených v oddieloch 3.7.2, 4.2 a 4.5.2 bol tento dátum pre fázu 6 systému NCTS predĺžený do 1. júna 2026. V súlade s rozhodnutím o výnimke udelenej pre fázu 6 systému NCTS sú členské štáty povinné podávať Európskej komisii mesačné správy o pokroku dosiahnutom pri vývoji prepojenia stanoveného vo vykonávacom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2023/2879. Fáza 6 systému NCTS je významným krokom smerom k harmonizovanejšiemu tranzitnému prostrediu v celej Európe, ktoré je založené na údajoch, ale prechod je nerovnomerný. Niektorí obchodníci budú využívať výhodu zjednodušených podaní rýchlo, zatiaľ čo iní musia naďalej vybavovať samostatné tranzitné a bezpečnostné vyhlásenia. V prípade multimodálnych zásielok alebo zásielok z viacerých krajín sa počas prechodu môžu pravidlá podania v jednotlivých krajinách odoslania, tranzitu a určenia líšiť. Do budúcnosti sa očakáva, že do polovice roku 2026 bude prechod ukončený a všetky členské štáty budú vo fáze 6 systému NCTS. Členské štáty a hospodárske subjekty by sa medzitým mali pripraviť na fázu 6 systému NCTS a zabezpečiť technickú pripravenosť na ňu, aby mohli dobre zaistiť plynulý pohyb tovaru vo vyvíjajúcom sa tranzitnom prostredí. Komisia bude veľmi pozorne sledovať pokrok.

[20]V pracovnom programe CKÚ z roku 2023 sa koniec časového rozpätia na zavedenie v prípade hlavných funkcií systému plánuje na 1. december 2023, ukončenie vývoja harmonizovaného rozhrania EMCS na 13. február 2024 a zavedenie zvyšných funkcií na 2. december 2024. Do 2. 12. 2024 by mali všetky členské štáty a obchodníci používať systém *AES*, pričom prechod končí 11. 2. 2025.

Pokiaľ ide o situáciu so **systémom CCI**, sedemnásť členských štátov nedodržalo termín zavedenia fázy 1 systému CCI 1. júla 2024 stanovený v pracovnom programe CKÚ[21], zatiaľ čo v prípade fázy 2 systému CCI nedodržalo termín 2. júna 2025 devätnásť členských štátov. Oneskorenia členských štátov v kombinácii s rôznymi prístupmi k postupnému vývoju a zavádzaniu systému CCI (pozri obrázok 6 o prevádzkovom plánovaní) vytvárajú nerovnováhu medzi zavádzaním rozsahu systému CCI v členských štátoch a požiadavkami hospodárskych subjektov na úplné zavedenie systému CCI.

Obrázok 6: Prevádzkové plánovanie podľa vnútroštátnych správ členských štátov

Komisia pokračovala vo svojich činnostiach s cieľom pozorne sledovať pokrok členských štátov pri vývoji vnútroštátnych komponentov v rámci **projektu systému CCI**, pričom od prvého štvrťroka 2024 zaviedla štvrťročné vypracúvanie konsolidovanej správy o pokroku. Okrem toho špecializovaný obchodný tím Komisie pre systém CCI pokračoval v úsilí riešiť otázky členských štátov týkajúce sa dovozu a zjednodušení pri dovoze, ako je centralizované colné konanie. Okrem toho sa organizovali zasadnutia skupiny pre colné postupy systému CCI, na ktorých sa okrem iného koordinovali činnosti súvisiace so žiadosťami o povolenie systému CCI, ako aj pravidelné technické stretnutia na týždennej a dvojtýždňovej báze a stretnutia so spätnou väzbou týkajúcou sa skúšania zhody.
Na webovom sídle Europa boli zverejnené moduly elektronického vzdelávania a komunikačné materiály na podporu prechodu na nové systémy a ich zavedenia. Komisia takisto zaslala úradné listy členským štátom, ktoré meškajú s realizáciou projektu systému CCI po uplynutí zákonnej lehoty.

Oneskorenia členských štátov ovplyvňujú celkový pokrok transeurópskych systémov, čo má zasa **vplyv na činnosti Komisie**. To si vyžaduje neustále investície do zdrojov určených na skúšanie zhody, koordináciu a podporné činnosti pre transeurópske projekty, ako aj rozšírenú údržbu centrálnych komponentov počas prechodných období. Zahŕňa to aj ďalšiu pomoc členským štátom a monitorovanie pokroku.

Na záver možno konštatovať, že v priebehu roka 2025 **Komisia** prijala aj niekoľko opatrení, ktoré dopĺňajú opatrenia identifikované a realizované na vnútroštátnej úrovni členskými štátmi.

Po prvé, Komisia **posilnila dohľad nad digitálnym programom podľa CKÚ a jeho monitorovanie** zvýšením frekvencie správ o pokroku a organizovaním dvojstranných zasadnutí a služobných ciest na úrovni riaditeľov s každým členským štátom. Vykonávanie pracovného programu CKÚ bolo takisto pravidelným bodom programu počas stretnutí a služobných ciest generálneho riaditeľa a plenárnych zasadnutí na vysokej úrovni s generálnymi riaditeľmi členských štátov v rámci Skupiny pre colnú politiku a s riadiacimi pracovníkmi pre IT členských štátov v sieti riadiacich pracovníkov pre IT.

[21] V pracovnom programe CKÚ z roku 2023 sa koniec časového rozpätia na zavádzanie plánuje na 1. júla 2024.

Členské štáty boli vyzvané, aby pozorne sledovali pokrok pri zostávajúcich projektoch a prijali zmierňujúce opatrenia s cieľom dokončiť program digitalizácie podľa CKÚ do konca roka 2025.

Komisia naďalej používala prehľad viacročného strategického plánu pre colníctvo (VSP-C) na základe revízie plánu VSP-C z roku 2023 a pracovného programu CKÚ 2023 s cieľom monitorovať pokrok, čiastkové ciele projektu a identifikovať oneskorenia už v počiatočnom štádiu. Tento prehľad sa štvrťročne predkladá členským štátom v Koordinačnej skupine pre elektronické colníctvo, ktorá zasadá spoločne s obchodnou komunitou.

Po druhé Komisia pokračovala v **posilnenej pomoci členským štátom pre transeurópske systémy** prijatím agilného a iteratívneho prístupu k vývoju a zavádzaniu elektronických systémov CKÚ. Táto metóda, ktorá zahŕňa vytváranie prototypov, rýchle riešenie problémov a vyvážené pracovné zaťaženie pre Komisiu aj členské štáty, zvyšuje kvalitu systému a uľahčuje dosahovanie hmatateľného pokroku. Členské štáty a obchodníci tento prístup prijali pozitívne.

Komisia okrem toho od začiatku projektov vytvorila **mechanizmus spolupráce** medzi zainteresovanými stranami s cieľom zlepšiť prípravné činnosti, predchádzať ťažkostiam pri rozhodovaní a zabezpečiť transparentnosť prostredníctvom pravidelnej modernizácie projektov.

Komisia takisto pokračovala v **koordinácii a monitorovaní programov** pre každý z prebiehajúcich projektov týkajúcich sa transeurópskych systémov ICS2, NCTS, CCI a AES.

Po tretie Komisia žiadala členské štáty prostredníctvom prieskumov a inými prostriedkami o informácie o ich obmedzeniach a potrebnej podpore na zmiernenie rizík. Členské štáty vyjadrili, že dvojstranné zasadnutia na úrovni riaditeľov a technický dialóg s GR TAXUD boli veľmi prospešné. Komisia pokračovala v zhromažďovaní **získaných poznatkov** a **najlepších postupov** pri vývoji projektov digitalizácie. Informácie na tento účel sa získali prostredníctvom prieskumu uskutočneného v roku 2025 a výsledky sa doplnili do oddielu 1 pracovného dokumentu útvarov Komisie, ktorý je pripojený k tejto správe. Okrem toho sa niekoľko členských štátov podelilo o svoje vnútroštátne skúsenosti a postupy v oblasti digitálnej transformácie podľa CKÚ na zasadnutí Skupiny pre colnú politiku na vysokej úrovni v júli a decembri 2025 a na zasadnutí siete riadiacich pracovníkov pre IT v novembri 2025.

Po štvrté Komisia v súlade so **stratégiou presadzovania práva EÚ** nadviazala aj formálnu korešpondenciu s členskými štátmi, ktoré čelia oneskoreniam pri zavádzaní digitálnych systémov. Komisia sa rozhodla podniknúť právne kroky proti členským štátom za nedodržanie povinností vyplývajúcich z CKÚ a pracovného programu CKÚ. V máji[22], júni[23] a júli[24] 2025 sa začali konania o nesplnení povinnosti proti 14 členským štátom (Belgicko, Cyprus, Česko, Dánsko, Francúzsko,

[22] Formálne výzvy boli zaslané Česku [INFR(2025)2017], Dánsku [INFR(2025)2018], Grécku [INFR(2025)2019], Rakúsku [INFR(2025)2015], Rumunsku [INFR(2025)2020] a Slovensku [INFR(2025)2021] za to, že do termínu 31. decembra 2023 nezaviedli elektronické systémy dočasného uskladnenia v leteckej doprave a v niektorých prípadoch ani vnútroštátny systém dovozu. Okrem toho boli zaslané formálne výzvy Dánsku [INFR(2025)2011], Francúzsku [INFR(2025)2012], Cypru [INFR(2025)2010], Rakúsku [INFR(2025)2007], Portugalsku [INFR(2025)2013] a Rumunsku [INFR(2025)2014] za to, že nezaslali Komisii úplné colné údaje prostredníctvom systému SURV3.https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/inf_25_982#_blank.

[23] Proti Portugalsku [INFR(2025)2064] a Belgicku [INFR(2025)2016] boli začaté konania o nesplnení povinnosti pre nezavedenie systému dočasného uskladnenia v leteckej doprave a v prípade Portugalska aj vnútroštátneho systému dovozu. Belgicku bola okrem toho zaslaná formálna výzva [INFR(2025)2009] za to, že nezaslalo Komisii úplné colné údaje prostredníctvom systému SURV3. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/inf_25_1241.

[24] Komisia zaslala formálnu výzvu Francúzsku [INFR(2025)2060] a Cypru [INFR(2025)2061] za nezavedenie systému dočasného uskladnenia a vnútroštátneho systému dovozu a v prípade Francúzska aj automatizovaného systému vývozu. Ďalej boli formálne výzvy zaslané Česku [INFR(2025)2054], Írsku [INFR(2025)2055], Taliansku [INFR(2025)2056], Malte [INFR(2025)2057], Slovinsku [INFR(2025)2059] a Slovensku [INFR(2025)2058] za to, že nezaslali Komisii úplné colné údaje prostredníctvom systému SURV3. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/inf_25_1628.

Grécko, Írsko, Malta, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Taliansko) za nesplnenie povinností pri zavádzaní systému dočasného uskladnenia v leteckej doprave (TS Air), vnútroštátneho systému dovozu (NIS), automatizovaného systému vývozu (AES) a za nesplnenie povinností v oblasti prenosu colných údajov do systému Surveillance (SURV3).

Vzhľadom na celkové minulé skúsenosti s digitálnou transformáciou a vykonávaním CKÚ za obdobie 10 rokov boli členské štáty na osobitnom stretnutí riadiacich pracovníkov pre IT požiadané o spätnú väzbu, pokiaľ ide o najväčšie výzvy počas digitalizácie podľa CKÚ. Odpovede vykazovali jasný vzorec – **tromi bezkonkurenčne najväčšími ťažkosťami boli tieto: 1. riadiace štruktúry umožňujúce včasné rozhodovanie; 2. udržiavanie zapojenia zainteresovaných strán a 3. vymedzenie a udržiavanie jasného rozsahu pôsobnosti**. Zložitosť vnútroštátnych mechanizmov riadenia spôsobila v niektorých prípadoch rozptýlenie zodpovednosti. V rozsiahlych programoch digitálnej transformácie, ako je CKÚ, sa rozptýlená zodpovednosť priamo premieta do ohrozenia realizácie. Zo skúsenosti Komisie vyplynulo, že realizácia sa zrýchli len vtedy, keď sa na vnútroštátnej úrovni zabezpečí jednoznačná zodpovednosť, riadenie a ústredná koordinácia na vysokej úrovni, pričom pokrok je potom výrazne rýchlejší a predvídateľnejší.